

Riktad slåtter för att gynna den ovanliga växten korskovall

Söndagen den 1 september genomförde Håbo Naturskyddsförening för första gången slåtter för att gynna den rödlistade **korskovallen** *Melampyrum cristatum* på ängen norr om gården Lillåker i Arnö huvuds naturreservat (Skohalvön). Sedan vi erhållit tillstånd från markägare och ängens arrendator så kunde aktiviteten genomföras nämnda datum. Anledningen till att vi fick lägga slåttern så sent på året är att **korskovallen** kan blomma under i stort sett hela sommaren och vi ville därför säkerställa att fröspridningen verkligen blivit genomförd innan ängen slogs.

Fredrik Adolfsson med lien i högsta hugg

Moa Asperö-Lind och Ragnhild Karlsson pustar ut

Korskovallen är ettårig (örten lever bara ett år) och är därför helt och hållet beroende av en lyckad fröspridning. Det lönar sig för en blomma att satsa på att locka insekter. **Korskovallens** frön sprids av myror till nya växplatser. I samband med att de äter av elaiosomen, det mjuka, oljehaltiga bihanget som finns i ena ändan av fröet, bär de med sig fröet ett stycke från moderväxten. Dessutom finns det vid basen av högbladen små runda glandelhår som utsöndrar nektar och därigenom lockar myror till de öppna frökapslarna för att hämta mogna frön. Precis som andra kovallarter är **korskovallen** en halvparasit som själv kan assimilera (skapa näring genom fotosyntesen) men den kan också suga näring från andra växter i omgivningen via rötterna. **Korskovallen** var förr vanlig i jordbrukslandskapet i södra Sverige men har de senaste 50 åren minskat kraftigt inom sitt utbredningsområde. Detta p.g.a. dagens alltmer ensartade produktionslandskap där högvuxna gräs och örter dominerar p.g.a. uteblivet bete och slåtter. Vid årets växträkning hittades endast 30 st. individer på Lillåkersängen. Den växer vid skogsbrynet och ett bestånd med örnbärken (ornbunkar) har på senare år brett ut sig här på kovallernas bekostnad. Tanken är att vi fortsättningsvis kommer att slåttura vid Lillåkersängen vartannat år, eftersom **korskovallen** måste få chansen att sprida sig de år slåtter inte utförs.

Text: Håkan Nihlman

Korskovall. Foto: Thommy Åkerberg